

[Karen Dahlerup Andersen.]

ved at se roligt på, at store områder i dette land er uden sundhedsplejersker, når vi ved, hvor stor betydning ordningen har for børnenes start.

I begyndelsen af 1960'erne indledte rigshospitalet en såkaldt mor-og-barn-undersøgelse, og i løbet af 6-8 år fulgte man 9.184 børn født på dette hospital. Målet var at finde ud af, hvilke farer der truer mor og barn, dødeligheden pr. barn af ugifte mødre set i forhold til dødeligheden pr. barn født af andre. De tal, jeg har hørt, er rystende; dødeligheden for nyfødte var gennemsnitlig på 28 promille, men for de dårligst stillede mødre, f. eks. husassistenter, var dødeligheden 43 promille. Landarbejderbørn havde en dødelighed på 35 promille, medens bedre stillede børn kun havde en dødelighed på 22 promille. 6.500 børn eller 8 pct. af de børn, der blev født i det tidsrum, blev født uden for ægteskab, og for dem var dødeligheden dobbelt så stor som normalt, og det gælder både for dødeligheden i første uge og for dødeligheden i første leveår.

Der er altså god grund til at tage fat på en forbedret lovgivning på området for at sikre de små børn, og betænkningen peger netop på en behovspræget service, sådan at alle børn tilses i den første tid, medens tilbuddet derefter koncentrerer om risikobørnene.

Det kan næppe heller være rimeligt at stoppe alle initiativer med årsag i kommunestrukturen. Det kan ikke være meningen, at børn ikke er ligestillede her i landet, uanset hvor forældrene bor, at chancerne for at overleve skal være egnsbestemte eller afhængige af, om moderen er gift eller ej. Når man ser på, hvordan vi er dækket ind med sundhedsplejerskeordninger i dag, så er det jo sådan, at ordningen findes i de rige kommuner, hvor behovet er mindst, medens der i de fattige kommuner, hvor behovet er størst, ingen sundhedsplejerskeordning findes. 31 kommuner er kun delvis dækket, og 39 kommuner er uden sundhedsplejerskeordning.

På den baggrund finder vi det ikke rimeligt at udsætte revisionen, men vi giver meget gerne tilsagn om et positivt arbejde i et udvalg om spørgsmålet.

Vi har betænkningen at støtte os til, og der er jo områder af landet, hvor man har

nogle udmærkede resultater på baggrund af forsøgsordninger. Jeg tænker her på Ringkøbing amt, hvor man har kørt sit „risikobørn“-program, og hvor man i 1962-63 har startet en registrering af alle børn født på hospital i Herning. På den måde har man fået et vældigt overblik over, hvilke børn der har hjælp behov, man har fået skaffet sig en hurtig måde at registrere børnene på, man har ved hjælp af ganske få sundhedsplejersker i amtet haft mulighed for at tage sig af de udsatte børn, og man har ansat nye sundhedsplejersker udelukkende til de børn, der havde behov for det. Vi mener altså ikke at kunne vente med en revision, som ministeren beder om det.

Clara Munck: I 1967 var jeg ordfører ved behandlingen af et lovforslag, der meget mindede om dette, det var blot fremsat af en socialdemokratisk indenrigsminister. Det omfattede to linjer, som lovforslaget gør nu, og det anmodede folketinget om at udskyde revisionen af lov om sundhedsplejerskeordninger. Dengang sagde vi ja til en udskydelse, fordi vi måtte skønne, at det var rimeligt. Det vil vi også gøre i dag i den konservative folketingsgruppe.

Man må ikke glemme, at når man oprindeligt bad om at få indført en bestemmelse om revision af loven, var det med henblik på de obligatoriske ordninger, og vi måtte også i 1967 under udvalgsarbejdet indrømme, at vi kunne selvfølgelig godt i folketinget vedtage, at nu skal man have sundhedsplejerskeordninger, men når vi ikke har personalet til det, kan det ikke gennemføres i praksis. Når vi ikke kan tage så fast på spørgsmålet, kan vi i hvert fald glæde os over, at vi år for år har en langt større dækning for nyfødte børn med hensyn til den sundhedsmæssige pleje, end vi har kendt tidligere. Der er det lyspunkt, at vi nu har fordoblet uddannelseskapaaciteten. Da vi behandlede lovforslaget i 1967, havde jeg betydelig tidligere stillet et spørgsmål til den socialdemokratiske indenrigsminister om at få oprettet en uddannelsesskole i København. Det var man meget lidt imødekommende over for, men i 1967 fik vi at vide af samme indenrigsminister, at nu arbejdede man med planerne. Jeg vil gerne understrege, at det er i denne regerings tid, de er blevet ført ud i livet. At man altså